

MYLIĆ SIĘ (213) *vb impf i pf*

impf [w znac. **I.**], *pf* [w znac. **II.**].

mylić się (212), **melić się** (1); mylić się : melić się *GosłCast* (1 : 1).

sie (111), *się* (102).

e pochylone.

inf mylić się (8). ◇ *praes 1 sg* mylę się (16). ◇ *2 sg* mylisz się (16). ◇ *3 sg* myli się (51). ◇ *1 pl* mylimy się (5) *RejWiz* (3), *MWilcHist*, *ArtKanc*, mylémy się (2) *MurzNT*, *OrzJan*, mélim się (1) *GosłCast*, myl(e)m się (1) *SkarŻyw*; ~ -émy (1) *MurzNT*, -emy (1) *OrzJan*. ◇ *2 pl* mylicie się (3). ◇ *3 pl* mylą się (54). ◇ *praet 1 sg -m się* mylił (1). ◇ *3 sg m* mylił się (3). ◇ *3 pl m pers* mylili się (7). *subst* myliły się (1). ◇ *imp 1 sg* niechaj się mylę (1). ◇ *2 sg* myl się (18). ◇ *3 sg* niech się myli (2). ◇ *2 pl* mylcie się (3) *CzechRozm*, *WerGośc*, *WujNT*, mylci(e)ż się (1) *WujNT*. ◇ *3 pl* niech się mylą (1). ◇ *con 1 sg m* bych się mylił (2). ◇ *2 sg m* byś się mylił (4). ◇ *3 sg m* by się mylił (4). *f* by się myliła (1). ◇ *1 pl m pers* byśmy się mylili (2). ◇ *3 pl m pers* by się mylili (5).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII – XVIII w. s.v. myć*.

I. impf (206) :

1. *Sądzić o czymś, że jest tak, jak naprawdę nie jest; mieć o czymś fałszywe zdanie, nie mieć racji; errare PolAnt, Vulg, JanPrzyw, Cn; fallere Mącz, Cn; peccare Mącz; deerrare, delirare, hallucinari, in magno errore esse a. versari, labi per errorem Cn (184) : RejPs 74v; RejJóz G4v, O4, O6v; RejKup k6v, aa2v, cc2; KromRozm II i4v; Náuczże mye yełsże/ [...] ábych fy e nye mylił/ á wymyflow ludzkich zá náukę á podánye kołcyoła nyeprzyymował. KromRozm III A4v, B6, G6v; Abowiem się mylili [Żydzi] gdy tylko łamy krewne bliźniemi fwemi nazywali. BibRadz II 39c marg; Zydowie są wielkimi nieprzyjacielmi Rzymowi/ zową gi Boferá/ ále się mylą: było ine miałto wielkie Niniwe kthore też tak zwano BielKron 464; y mylą się wielce [badacze Pisma Św.] / mniemając aby to iuz tak zawždy miała być peroná Krifusowa vniżona SarnUzn F4; RejAp 139; RejPos 2v; nigdybym temu nie wierzył/ żeby tak oni ludzie wżeni mieli się mylić/ gdybym sam tego nie doznał. BudBib C3; Po nim łsofty gdy był wywiedzion/ á miał vmrzeć/ powiedział tak/ Nie myl się darmo/ [...] nie mniemay abyś miał vć karania BudBib 2.Mach 7/18, I 8d, 462c; BudNT przedm c2v [2 r.]; CzechRozm 7v, 63v, 69v, 74; Co mówią/ iż ná Koncylium Hierozolimskim przodkowania Piotrá S. nieznác/ mylą się SkarJedn 76; KochPs 5, 16; KochTr 14; WerGośc 212; GrabowSet H3v; OrzJan 13, 77; Mylą się haeretycy/ odrzućając ceremonie krztu S. prze to/ iż to Lukasz S. nic o nich nie wípomina WujNT 431; Nie mylcie się/ áni wżetecznicy/ áni bálwochwálcy/ áni cudzołóznicy/ áni pfołliwi/ áni Sodomczycy/ [...] nie odzierzą dziedictwa kroleftwa niebiefskiego WujNT 1. Cor 6/9, s. 124, 766, lac 1/16.*

mylić się z czym (1): *Złémi? łufznie: nie myliłz się nic z twoią mową. GosłCast 44.*

mylić się na czym (96): *RejJóz G4v; RejKup e3, r5; MurzHist R2v; KromRozm II b4, h3; Y wyele ludzi mniema iżeby było [słońce] czerwone/ álbo złotey bárwy/ á ná dwye pyędzi wyełkye: Ná czym fy e bárzo mylą. KromRozm III B8v, A6, F4v; GroicPorz q2; tze mułz ty tedy podpierałz pychy Papieżá Rzymfskiego/ temi Doktormi/ ktorzy byli takiefz ludzie iáko y my/ y ná wielu rzetzach się mylili. KrowObr 14, 53, 225v; A tak ná tym mniemaniu wżyfcy się milimy/ A co práwe łláchectwo zeznác nie vmiemy. RejWiz 97, 141; OrzList b4v; RejZwierz 80; á iż się [Hiob] ná tym bárzo mylił mniemając*

żeby mu Bog był miłościwym *BibRadz* I 273v; ná they fwey nádźiei/ ábyfmy fye nie mylili *OrzRozm* A4, B4; *LeovPrzep* G2; *OrzQuin* F2v; *RejPos* 163v; *GrzegŚm* A3, 4, 47, 64; Ieśliby fie też mocy Tureckiey obáwáli/ mylą fie ná thym *BielSpr* 59v; *BiałKaz* L3; Ná Chriſtiáninie fie mylą/ gdy wſzytki/ iż fie to ták nazywáią zárowno poczytáią: iákoby to názwifko/ dobrym y ſwiętym kogo wczynić miáło? *CzechRozm* 112v; tedy fie też y ná tym mylą. Iedni z głupſtwa y nieumieiętności: drudzy z záwiedzenia infzych y nieopátrznosci: trzeci z vporu á ze złości. *CzechRozm* 129v, 43, 51v, 52v, 54, 62v (22); *PaprPan* Cc4; Ieſliby téz ták człowiek pomyslił ſobie/ Zeby w nocnych ciemnościách miał vléc tobie. Myli fye ná fwych myślách *KochPs* 203; *SkarŻyw* 538; *MWilkHist* I2v; chybábych fie ia ná ſłowku tym poważność/ mylił *CzechEp* 200, 76, 106, 166, 170, 223 (18); *CzechEpPORz* **v; *NiemObr* 8, 49; Y ná tym fie nic nie mylą niebieſkie wyroki. *KlonŻal* A2; *ArtKanc* M10v; *WujNT* 519; Ná czym fie wielkie ſtáránie Królów y Kſiáżąt nic niemyli. *SarnStat* 908, 21; *SkarKaz* 274a; mędrſzyſ niż pan/ nie mélim fie ná tym. (-) Iam nie mędrſzy niżli pan/ kiedym ſługá iego. *GoſtCast* 17. *Cf Ze zdaniem.*

mylić się w czym (13): *RejKup* f2v; *GliczKsiąż* G7v; *BibRadz* *4v [2 r.]; Widzę że też wáſz rozum w tym fie bárzo myli/ Bo mnimaćie żeby was ludźie oſławili/ Kiedy wam prawdę mowią *Prot* A2v; Nie dziwowałbym fie gdy by fie tylko moi bráćia/ to ieſt proſtacy/ wtey małej a łácney rzeczy mylili *BudNT* Ii; *CzechRozm* 72v, 157; *StryjKron* 95; *CzechEp* 27; W czym fie bárzo mylą haeretycy: mniemáiąc żeby Páweł odrzucał ſpráwiedliwość wſzelákich wczynkow *WujNT* 658. *Cf Ze zdaniem.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami: na tym (17), w tym (2); aby (8), żeby (4), by (2), gdy (2), iż (2), że (2)] (20): A wſzak gim to powiedziano [...] By zawſdy gotowy byli A natem fie niemilyli. Aby ie przeſtrzegać miano Gdy by gim ſtanać [na sąd ostateczny] kazano. *RejKup* b5v, q2; *KromRozm I* C2; Ale fie náthym bárzo myliſz: Aby fie táb twoie dziećię tzego dobrego miáło náutzyć *KrowObr* 149v; Nie myl fie rádząc ná tym/ áby to był iáki krámarz ábo kupiec zmiłofierdzyem ſwoim *RejPos* 17lv, 43v, 180, 310v; *WujJudConf* 8; *CzechRozm* 70, 117v, 121, 137, 172; *CzechEp* 185, 343, 408, 410; *ArtKanc* L20v; iż fie ná tym ſpóſnie mylą/ by nie było nic infzego iedno te piſmá Polſkie *WysKaz* 14.

cum inf (1): áby fie żadny nie mylił pograwáć ſobie s tego: Iż ia idę rychło/ á rychło fie to wſzytko co tu ſłyſzyſz wypełni nád tobą. *RejAp* 197v.

W powtórzeniu intensyfikującym (5): Ale fie nie myl á nie myl moy mily Krzeſciánſki człowiecze/ ku tobiec tho á ku tobie żywemu Pan thwoy mowi á obwoływa thy ſwięte obietnice ſwoie. *RejPos* 267, 43v, 163v, 236v, 253.

Frazy: »jeſli(że) się nie mylę (a. mylemy)« = *ni fallor* *Modrz*; *si satis commenini* *Calag* (10): *MurzNT* 8v; *KwiatKsiąż* H3v; od pámięci luckiey tákie Woyſko wtych táb polách dálekich y puptych niebywáło/ ieſli ſię nápowieſci luckiey niemylę/ iáko w ten czás. *BiałKaz* L3; *BudNT przedm* d2v; Byli/ ieſli fie niemylę/ Biſkupi náſzi wedle praw powinni/ áby do káżdego tákiego zgromádzienia Kſiężey/ po dwa Doktory dawáli. *ModrzBaz* 132v, 91; *Calag* 302a; *ActReg* 138; *GrochKal* 18; Król Fráncuſki Henryk/ ieſli fie nie mylę Wtóry *JanNKar* B.

»może być (a. być może) że się mylę« (2): Wyſzło tu wſzytko (iáko fie mnie widzi/ może byđż że fie mylę) ze ſwoiey miáry. *GórnRozm* B3v; *ActReg* 129.

Szereg: »pewien być a nie mylić się« (2): Pewienem tego/ á nic fye nie mylę/ Ze vyźrzę w rychle tę fzczeńliwą chwilę/ Kiedy pan będzie krzywdy mścił vbogich *KochPs* 205; *KochFrag* 13.

W przen (8) : *SkarŻyw* 91; fmyłom náfzy^m fłufznie kłamtwo zádaiem/ áni fię ná rozfádek ich fpułfzczaymy. Myli fię oko/ myli fię ręká/ myli fię fńák/ myli fię wonia. *SkarKaz* 159b, 159b.

mylić się około czego (1): A przetho się rzecz potrzebna zda aby panowie stharofthovie pogranyczny s obv dwv stron myely xyangy y Catafity w kthoreby thakowe fpravi pífzane bili, Abi okolo thakovich rzeczy luczka pamyancz fią nyemilila *LibLeg* 6/156v.

Szereg: »obłędzać się a mylić« (1): iż iáko ine fmyłły náfze/ thák y wzrok fie obłędza/ á myli/ mnimáiąc áby tho było cudne/ czo cudne nie iefth *GórnDworz* L17v.

2. Robić coś źle, nie tak, jak się powinno (trzeba, należy), popełniać błąd, postępować niewłaściwie (18) : Abowiem wiele kroć fie myli złoćiwy/ ácz iufz łuk fwoy ná ciągnie á ná fádzi fie ná to áby onemu przefzkodził ktory iefth ferca czyfite^{so} *RejPs* 16, 193 *marg*; Widzę iż fie nie mylą czo fzczeńcie maluią [...] Bo fie to iako koło vftawicźnie toczy *RejFóz* K6, C6, P; Boć bych fię ia niechczyal mylicz Prawego nigdy niewinicz. *RejKup* b5, y4; *RejWiz* 131, 180v; *Mącz* 285c; Co fię dziwuiefz/ *Pietrze*/ iŃz fię mylem/ poniewáfz ludzie ieftechmy? *SkarŻyw* 213; Ale ná potym niech fię nikt nie myli/ Czymeś tknął/ tym iedź *KochSz* B2; *SkarKaz* 611b.

mylić się na czym (4): Kto chce tego práwie oftrzec By fie ninaczym niemylił Ná ftronę nic nieuchylił *RejRozpr* D2; iż fye drugdy Krol ná daniu fwym myli: niechayże też nas Krol nie fądzi/ [...] bo też fye drugdy Krol ná fądzie (iáko Człowiek) fądząc nas omyla. *OrzRozm* O2v; *GórnDworz* Ff4. *Cf Ze zdaniem*.

mylić się w czym (1): (*nagł*) Secygniowfcy. (–) [...] Y w Rzeczypófpolitey/ y w inych dzyelnoŃciach/ Nie mylili fie nigdy/ w fwoich powinnoŃciach. *RejZwierz* 64.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): A tak aby fie kto niemylił natym gdiby korzenia paluchoue^{so} chciał pożywać furowo wmiałto czebule/ acźkolwiek iefł fłodki. *FalZioł* I 63b.

3. Być oszukiwanym, zdradzany (3) : Na wźzem maŃz flachetną żonę Lecz fie myliŃz w drugą ftronę Barzo cie drudzy zdradzali Czo z tobą flubu nie brali *RejFóz* G4v.

mylić się czym (1): Czyalo leży duch fię fyły Ze wład fię nadzieią myły. *RejKup* h2v.

mylić się na czym (1): Bo gdy możefz Máym być/ przecź fie Márcem czyniŃz/ A nikt infzy iedno ty/ fam fie ná tym myliŃz. *RejZwierz* 133.

4. Być takim jakim się nie powinno być [na czym] (1) : (*nagł*) Woyciech Rámułt. (–) O Tymći Rámułczyku mogę ták powiedzyeć/ MuŃiał gdzyeŃ z ZopiruŃem w iedney fzkole fiedzyeć. [...] Chociaź fie on tho trofzkę ná vrodzye myli/ Spráwą meŃtwem Zopirá iuź przeydzye pochwili. *PaprPan* Aa4.

II. pf Przekonać się, że ktoś lub coś nie jest takie, jakie się wydawało być, zawieść się na czymś lub na kimś (7) : Abowiem nikt fie iefćcze niemylił ylekroć kto wtobie [*Boże*] położył vfanie Ńwoie *RejPs* 35v; *RejWiz* 59; A niemas fńac tak zadnego Aby niebył pylen tego. Czo fię fńiem ma dзиаć do roku Ale fię miliŃz proroku. *RejKup* D.

mylić się na kim, na czym (4): á niźliby dobrodźieie Korony nád fłowo y nád rzeczenie KrolewŃkie mylić fye ná fwym KRolu mieli? *OrzRozm* Sv; Fallit eum spes, Myli fie ná fwey nádzieyi *Mącz* 407c;

Bo ielli fię źle mylic ná wiernym przyiacielu [...] dáleko po tyśiac kroć gorzey/ mylic fię ná tym w którym wżytkę nadzieię pokładác mamy *SkarKaz* 273b.

Synonimy: I.1., 2. błdzić, chybiać; II. oszukać się, zawieść się.

Formacje współrdzenne cf MYLIĆ.

JB